Cezar Petre Buiumaci Nicoleta Bădilă Delia Bran

Călătorie în orașul pictat - vechea stradă a Colței

Journey into the painted city – the Old Colței Street

EDITURA
MUZEULUI MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
BUCUREȘTI 2024

Colțea: de la uliță la bulevard

Dr. Cezar Petre Buiumaci

Pornim în această călătorie prin vechea uliță a Colței ghidați de o serie de artiști plastici ale căror lucrări ne sunt repere în spațiu într-un alt timp al acestui oraș. Pe acest traseu ne vom opri în stații dispărute astăzi, urmând să vedem cum se transformă o uliță șerpuită și devine un mare bulevard. Construit în cadențe diferite, bulevardul ia naștere în ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, crește în perioada interbelică și se stabilizează în timpul regimului comunist, dar, aidoma unui organism viu, cunoaște o permanentă transformare. Născut ca o alternativă a bătrânului Pod al Mogoșoaiei, devenit după Războiul de Independență Calea Victoriei, noul bulevard își are ca an de naștere 1888, atunci când cel mai celebru obiectiv bucureștean, Turnul Colței, își găsește sfârșitul. Cel mai harnic primar al orașului, Pache Protopopescu, decide demolarea celebrului turn pentru a face loc unui nou bulevard, menit să transforme în timp o zonă periferică în centrul orașului, coagulând în jurul intersecției celor două axe, Nord-Sud (cardo maximus) și Est-Vest (decumanus maximus), cele mai importante edificii culturale și administrative ale urbei. Dar, cu toate acestea, primul segment al noului bulevard a fost construit la finele secolului al XIX-lea de la capatul nordic, din actuala Piața Victoriei până la Piața Romană și care a primit încă de la început numele de Bulevardul Colțea, ca expresie a intenției de transformare a vechii ulițe într-un bulevard construit după noile norme urbanistice.

Strada Colței, biserica, spitalul, turnul și mahalaua și-au luat numele de la proprietarul terenului, clucerul Colțea. De la el a cumpărat proprietatea la începutul veacului al XVIII-lea, spătarul Mihai Cantacuzino și a ridicat o mănăstire cu biserica căreia îi va asocia primul spital din Țara Românească, alături de alte clădirii, între care și o scoală. Înconjurată de zid, accesul în mănăstire se făcea printr-un turn cu clopotniță care va purta numele de Turnul Colței. Ridicat cu aportul sodaților suedezi aflați în retragere după înfrângerea suferită la Poltava, turnul era cea mai înaltă clădire din oraș, motiv pentru care a servit pe timpul existenței sale și drept foișor de foc, de unde era supravegheat întreg orașul și se dădea alarma în caz de incendiu[1]. Cu timpul, turnul a primit un mare clopot adus tocmai de la Viena și a fost montat aici și un ceas, treptat turnul Colței a devenit un simbol al Bucureștilor. Ruinat în timpul marelui cutremur din anul 1802, turnul a fost refăcut, însă către finele secolului, Eforia Spitalelor Civile, în calitate de proprietar al ansamblului Colței, solicita municipalității în anul 1887 demolarea acestuia sub pretextul că nu se încadra ca fiind monument istoric

1. Adrian Majuru, *Bucureștii mahalalelor sau periferia ca mod de existență*, Editura Compania, București, 2003, p. 19-24.

Colțea: From Street to Boulevard

Phd. Cezar Petre Buiumaci

We embark on this journey through the old Colței Street guided by a series of visual artists whose works serve as our landmarks in space at a different time in this city. Along this route, we will stop at stations that have disappeared today, observing how a winding street transforms into a grand boulevard. Built in different phases, the boulevard emerged in the last decades of the 19th century, grew during the interwar period, and stabilized during the communist regime, yet, like a living organism, it experiences constant transformation. Born as an alternative to the old Podul Mogoșoaiei, which became Calea Victoriei after the War of Independence, the new boulevard was inaugurated in 1888, the year when the most famous landmark of Bucharest, the Colței Tower, met its end. The most industrious mayor of the city, Pache Protopopescu, decided to demolish the famous tower to make way for a new boulevard, intended to gradually transform a peripheral area into the city center, consolidating around the intersection of the two main axes, North-South (cardo maximus) and East-West (decumanus maximus), the most important cultural and administrative buildings of the city. However, the first segment of the new boulevard was constructed at the end of the 19th century, from the northern end, from the current Victoriei Squareto RomanăSquare, and was initially named Bulevardul Colțea, reflecting the intention to transform the old street into a boulevard built according to the new urban planning standards.

Colțea Street, the church, the hospital, the tower, and the neighborhood all took their names from the landowner, the clucer (a high-ranking official) Colțea. At the beginning of the 18th century, the spătar (a high-ranking noble) Mihai Cantacuzino purchased the property from him and built a monastery with a church, which was to be associated with the first hospital in Wallachia, along with other buildings, including a school. Surrounded by a wall, access to the monastery was through a bell tower known as Colței Tower. Erected with the help of Swedish soldiers retreating after their defeat at Poltava, the tower was the tallest building in the city, serving during its existence as a "fire lookout," from where the entire city was monitored and fire alarms were given.[1] Over time, the tower received a large bell brought from Vienna, and a clock was also installed. Soon, Colței Tower became a symbol of Bucharest. Ruined during the great earthquake of 1802, the tower was rebuilt. However, by the end of the century, the Eforia Spitalelor Civile, as the owner of the Colțea complex, requested the municipality in 1887 to demolish it on the grounds that it did not

1. Adrian Majuru, *Bucureștii mahalalelor sau periferia ca mod de existență*, Editura Compania, București, 2003, p. 19-24.

1

1. Aspect al centrului orașului din planul realizat în anul 1770 în care se poate vedea trama stradală și Turnul Colței. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 53613.
View of the city center from the plan created in the year 1770, in which the street layout and the Colțea Tower can be seen. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 53613

2

2. Centrul orașului cu strada Colțea, hanul și spitalul pe un plan datând din anul 1847. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 11135.
The city center with Colțea Street, the inn, and the hospital on a plan dating from the year 1847. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 11135

3

3. Rețeaua stradală cuprinsă între Bariera Mogoșoaiei (Piața Victoriei) și Piața Mare (Piața Unirii), cu traseul arterei Podul Mogoșoaiei (Calea Victoriei) și spațiu viitorului bulevard Colțea – Brătianu pe planul realizat de maiorul Rudolph von Borroczyn în anul 1852. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 108124.
The street network between Bariera Mogoșoaiei (Piața Victoriei) and Piața Mare (Piața Unirii), showing the route of Podul Mogoșoaiei (Calea Victoriei) and the space of the future Colțea – Brătianu Boulevard on the plan created by Major Rudolph von Borroczyn in 1852. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 108124.

sau arhitectural, deși caracterul de unicitate spunea exact contrariul, și astfel a fost demolat un an mai târziu. Despre aceasta Alexandru Tzigara Samurcaș nota că „Tragicul lui sfârșit ne va da odată măsura nechibzuinței cu care s-a procedat, în ultimele decenii ale veculuitrecut, față de monumentele noastre. Căci cele mai multe din ele ne-au fost bine păstrate de strămoșii noștri, care aveau cel puțin evlavie pentru lucrurile pentru lucrurile moștenite de la părinții lor. […] Cea mai recentă și mai neiertată greșeală a noastră în această privință este desigur dărâmarea Turnului Colței. Cu atât mai mult, că nu s-a făcut nimic întâmplător, ci după propunerea chiar a celor meniți să-l conserve”[2].

Turnul Colței a fost pentru perioada existenței sale simbolul Bucurestilor, fiind marcat ca atare pe o hartă cu capitalele Europei aflată pe pereții Gării Cornavin din Geneva[3]. Pentru o lungă perioadă de timp amprenta la sol a turnului Colței a fost marcată în mijlocul bulevardului, în fața Palatului Suțu[4], până când au fost efectuate lucrările la magistrala de metrou, când, la refacerea carosabilului, marcajul a fost omis, ducând astfel către uitare acest simbol.

Ne găsim practic în nucleul de formare al noului oraș, cu primul spital din București, cu o biserică lângă care s-a construit un han cu scopul de a aduce venituri destinate întreținerii spitalului, dar regăsim aici și primul monument de for public bucureștean: statuia spătarului Mihail Cantacuzino, ctitorul acestui ansamblu, statuie făurită de Karl Stork din marmură de Carrara, dezvelită în anul 1869.

Peste drum se află palatul ridicat de Costache Grigore Suțu după planurile arhitecților Conrad Schwink și Johann Veit între anii 1833 și 1835, care este o clădire unică în peisajul bucureștean, un palazzo în centrul orașului. Clădirea este flancată la cele patru colțuri de câte un turn care creează un aspect de castel și prezintă, spre deosebire de vechile case românești, o intrare majestuoasă, largă, înaltă, cu fațadele opuse identice. Palatul deținea o grădină mare de jur împrejur, în spatele căreia se aflau serele comunale. De-a lungul timpului, palatul, construit în stil neogotic, a fost reședință particulară și sediu pentru diferite instituții, pentru ca din anul 1956 să fie sediul Muzeului Municipiului București, inaugurat în anul 1959.

Lipită practic de Piața Universității este Piața Ion C. Brătianu, spațiul fiind destinat încă de la proiectarea arterei să primească monumentul politicianului liberal. Trasarea ulterioară a noului bulevard nord-sud va duce la poziționarea aici a centrului orașului prin această intersecție a celor două axe. În această piață, delimitată de Universitatea din București, Piața Universității cu Palatul Suțu – Muzeul Municipiului București și Spitatul Colțea, a existat pe cea de-a patra latură o clădire de mici dimensiuni în care a funcționat Primăria orașului. Odată devenită neîncăpătoare, municipalitatea a decis demolarea acesteia în vederea construirii aici a unui palat administrativ. Au fost organizate mai multe concursuri

2. Domenico Caselli, *Cum au fost Bucureștii odinioară. Cu chipuri și icoane,* Editura „Gazetei Municipale”, București, 1935, p. 67-71.
3. https://www.tdg.ch/lukraine-en-pleine-lumiere-a-cornavin-190086935738 accesat la 05.07.2024.
4. https://orasulluibucur.blogspot.com/2020/04/biserica-coltea.html accesat la 05.07.2024.

qualify as a historical or architectural monument, despite its unique character suggesting the opposite. Consequently, it was demolished a year later. Alexandru Tzigara-Samurcaș noted about this: “The tragic end of the tower will one day reveal the extent of the folly with which we have dealt, in the last decades of the past century, with our monuments. For most of them were well preserved by our forefathers, who at least had reverence for the things inherited from our ancestors. Our most recent and most unforgivable mistake in this regard is, of course, the demolition of the Colței Tower. Even more so, as nothing was done by accident, but rather at the proposal of those meant to preserve it.”[2]

Colței Tower was, during its existence, a symbol of Bucharest, marked as such on a map of European capitals located on the walls of the Cornavin Station in Geneva[3]. For a long time, the footprint of Colței Tower was marked in the middle of the boulevard, in front of the Suțu Palace[4], until the works on the subway line were carried out. When the roadway was reconstructed, the marking was omitted, leading to the fading of this symbol into obscurity.

We are essentially in the nucleus of the formation of the new city, with the first hospital in Bucharest, and a church around which an inn was built to generate revenue for the maintenance of the hospital. Here we also find the first public monument in Bucharest: the statue of Spătar Mihail Cantacuzino, the founder of this complex, sculpted by Karl Stork from Carrara marble, unveiled in 1869.

Across the street is the palace built by Costache Grigore Suțu according to the plans of architects Conrad Schwink and Johann Veit between 1833 and 1835. It is a unique building in the Bucharest landscape, a palazzo in the city center. The building is flanked at its four corners by towers, giving it a castle-like appearance, and features, unlike the old Romanian houses, a majestic, wide, and tall entrance with identical facades on opposite sides. The palace had a large garden all around, behind which were the municipal greenhouses. Over time, the palace, built in the neo-Gothic style, served as a private residence and headquarters for various institutions, and since 1956, it has been the headquarters of the Museum of Bucharest City, inaugurated in 1959.

Practically adjacent to UniversitățiiSquare is Ion C. BrătianuSquare, a space originally intended, from the planning of the boulevard, to house the monument to the liberal politician. The subsequent alignment of the new north-south boulevard led to the positioning of the city center at this intersection of the two axes. In this square, bordered by the University of Bucharest, Universității Square with the Suțu Palace – Museum of Bucharest City, and Colțea Hospital, there was a small building on the fourth side that housed the City Hall. Once it became overcrowded, the municipality decided to demolish it to build an administrative palace. Several design competitions were organized, which were entered multiple times by the most prominent Romanian architects. However, these efforts

2. Domenico Caselli, *Cum au fost Bucureștii odinioară. Cu chipuri și icoane,* Editura „Gazetei Municipale”, București, 1935, p. 67-71.
3. https://www.tdg.ch/lukraine-en-pleine-lumiere-a-cornavin-190086935738 accesat la 05.07.2024.
4. https://orasulluibucur.blogspot.com/2020/04/biserica-coltea.html accesat la 05.07.2024.

4. Traseul vechii străzi Colței cuprins între strada Clemenței (actuala strada C.A. Rosetti) și Piața Sfântul Gheorghe pe planul Centrului Capitalei realizat în anul 1871. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 108151.
The route of the old Colțea Street between Clemenței Street (now C.A. Rosetti Street) and Piața Sfântul Gheorghe on the plan of the City Center created in 1871. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 108151

5. Aspectul centrului orașului cu vechea stradă Colței, a cărei continuare către nodrul orașului se făcea prin strada Pitar Moș la Calea Herăstrău (Calea Dorobanților) ilustrată pe planul Bucurestilor realizat de maiorul Dimitrie Pappasoglu în anul 1871. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 11134.
The layout of the city center with the old Colțea Street, which continued northward through Pitar Moș Street to Calea Herăstrău (Calea Dorobanților), as illustrated on the plan of Bucharest created by Major Dimitrie Pappasoglu in 1871. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 11134.

de proiecte la care au participat în mai multe rânduri cei mai importanți arhitecți români, demers rămas fără o finalitate concretă, deși fuseseră desemnate proiecte câștigătoare. A fost pentru o perioadă un spațiu care a adăpostit diverse activități recreative și apoi pavilioane ale unor expoziții cu caracter propagandistic. În anul 1956 a fost organizat un concurs pentru amenajarea Pieței Nicolae Bălcescu având ca pilon principal tot palatul municipal. Proiectele înscrise în concurs propuneau două tipuri de piețe: deschise și închise, forma propusă era dreptunghiulară, iar per ansamblu se constata că o parte a proiectelor prevedeau demolări în special în partea sudică a pieței[5], însă ideea construirii unui palat administrativ a fost abandonată definitiv în timpul regimului comunist, când a fost construit aici un ansamblu urbanistic din care fac parte Teatrul Național și Hotelul Intercontinental, proiect demarat la mijlocul deceniului al șaptelea al secolului trecut.

Reluăm traseul nostru din celălalt capăt la uliței Colței, într-o coerență cronologică a transformării, de la intersecția acesteia cu Calea Victoriei, adică din Piața Victoriei, zonă aflată în periferia urbană la confluența veacurilor al XIX-lea și al XX-lea. În urmă cu un secol aspectul pieței era diferit, regăseam aici Palatul Funcționarilor Publici și Palatul Sturza, ambele dispărute la mijlocul secolului. În spațiul din fața Palatului Victoria de astăzi, a fost ridicat la finele secolului al XIX-lea palatul comandat de Grigore Strurza și ridicat după planurile arhitectului Iulius Reinicke. Cu „elemente de epoci și stiluri diferite, tăiate în materiale de tot soiul și de toate culorile", așa cum o descria arhitectul Grigore Ionescu, clădirea nu putea fi încadrată unui anumit stil arhitectural, amestecul de stiluri suscitând în epocă o serie de aprecieri nu tocmai favorabile. În deceniul al patrultea al secolului trecut a fost ridicat în imediata apropiere actualul Palat Victoria, o clădire construită în stil modernist după planurile arhitectului Duiliu Marcu, edificată în șapte ani. În urma bombardamentelor aeriene din vara anului 1944 Palatul Sturza a fost ruinat și a fost demolat doi ani mai târziu.

În timpul mandatului primarului Nicolae Filipescu (1893-1895) a fost deschis bulevardul care pornea de la Piața Victoriei și ajungea la Piața Romană. Acesta a primit numele de bulevardul Colțea exprimând intenția extinderii către sud, devenind astfel noua magistrală nord-sud, ce urma să ajungă până la Piața Unirii și mai departe, în Calea Șerban Vodă, în vederea devierii traficului din Calea Victoriei. Pentru construirea acestui mare bulevard au fost făcute mai mult de 180 de exproprieri de terenuri, pentru care s-a achitat peste un milion de lei. Amenajarea a constat în pavarea trotuarelor cu asfalt, iar carosabilul cu piatră cubică și a fost iluminat parțial cu lămpi cu electricitate. A urmat punerea în circulație a unui tramcar pe două rânduri de șine, ulterior aici circulând tramvaiul electric. Aceste lucrări au continuat cu plantarea de arbori[6]. Actuala Piață Romană a purtat de-a lungul timpului numele de Piața Lascăr Catargiu, Piața Benito Mussolini sau Piața Mihai Eminescu.

Construirea acestei mari artere bucureștene s-a realizat în etape, atât datorită costurilor necesare exproprierilor și al construirii propriu-zise, cât și al opoziției față de exproprieri

5. Radu Laurian, (1957) „Concursul pentru sistematizarea Pieței Nicolae Bălcescu din București" în *Arhitectura* nr. 1, p. 3-17.
6. Ion Vitan, *Primarii Bucureștilor* 1864-1949, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009, pp. 164-169.

did not result in a concrete outcome, despite some winning projects being selected. For a period, the space hosted various recreational activities and then pavilions for exhibitions with a propagandistic character. In 1956, a competition was held for the arrangement of Nicolae BălcescuSquare, with the main focus still on the municipal palace. The submitted projects proposed two types of squares: open and closed, with a rectangular shape, and it was observed that some projects included demolitions, particularly in the southern part of the square[5]. However, the idea of building an administrative palace was definitively abandoned during the communist regime, when an urban complex was constructed here, including the National Theatre and the Intercontinental Hotel, a project started in the mid-1970s.

We resume our route from the other end of Colței Street, following a chronological coherence of its transformation, starting from its intersection with Calea Victoriei, that is, from Victoriei Square, an area on the urban periphery at the junction of the 19th and 20th centuries. A century ago, the appearance of the square was different; here stood the Public Officials' Palace and the Sturza Palace, both of which disappeared in the mid-20th century. In the space in front of today's Victoria Palace, a building commissioned by Grigore Sturza was erected at the end of the 19th century, based on the plans of architect Iulius Reinicke. With "elements from different eras and styles, made from various materials and colors", as described by architect Grigore Ionescu, the building could not be classified under a specific architectural style, and its mix of styles generated some unfavorable critiques at the time. In the 1940s, the current Victoria Palace was built nearby, a modernist building designed by architect Duiliu Marcu, constructed over seven years. Following the air raids of the summer of 1944, the Sturza Palace was ruined and demolished two years later.

During the tenure of Mayor Nicolae Filipescu (1893-1895), the boulevard was opened, extending from Victoriei Square to Romană Square. It was named Colțea Boulevard after the street it followed, reflecting both its route and the intention of expansion southward, thus becoming the new north-south axis, which was to reach Unirii Square and further into Calea Șerban Vodă to divert traffic from Calea Victoriei. The construction of this major boulevard involved more than 180 land expropriations, costing over a million lei. The development included paving the sidewalks with asphalt and the roadway with cobblestone, and it was partially illuminated with electric lamps. This was followed by the introduction of a tram on two sets of tracks, later replaced by an electric tram. These works continued with the planting of trees[6]. The current Romană Square has been known over time as Lascăr Catargiu Square, Benito Mussolini Square and Mihai Eminescu Square.

The construction of this major Bucharest artery was carried out in stages, both due to the costs of expropriations and actual construction, as well as the opposition from property owners, many of whom were from the affluent class. Thus, during the tenure of Mayor Ion Procopie Dumitrescu (1901-1902), new expropriation actions were initiated to extend the

5. Radu Laurian, (1957) „Concursul pentru sistematizarea Pieței Nicolae Bălcescu din București" în Arhitectura nr. 1, p. 3-17.
6. Ion Vitan, *Primarii Bucureștilor* 1864-1949, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009, pp. 164-169.

6. Centrul orașului cuprins între Calea Mogoşoaiei (Calea Victoriei), Calea Herăstrău (Calea Dorobanților), cu traseul străzii Colței până la Biserica Colțea, pe planul sectorului de Galben realizat de maiorul Dimitrie Pappasoglu în anul 1873. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 69901.
The city center between Calea Mogoşoaiei (Calea Victoriei) and Calea Herăstrău (Calea Dorobanților), with the route of Colțea Street up to Colțea Church, on the plan of the Yellow Sector created by Major Dimitrie Pappasoglu in 1873. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 69901.

a proprietarilor, mulți dintre aceștia făcând parte din pătură înstărită. Astfel că, în timpul primarului Ion Procopie Dumitrescu (1901-1902), au fost demarate noi acțiuni de exproprieri pentru a extinde alienierea străzii Colței până la strada Clemenței (actuala stradă C.A. Rosetti) și pentru amenajarea pieței de la intersecția străzii Colței cu bulevardul Carol I, în vederea amplasării aici a statuii lui Ion C. Brătianu. Aceasta făcea parte din lucrările edilitare menite să înfrumusețeze orașul prin ridicarea de statui și monumente marilor oameni de stat. Odată cu aceasta s-a trecut la acordarea de noi denumiri atât pentru ulița Colței cât și pentru alte străzi. Astfel că în ședințele consiliului Comunal din iunie 1901, ianuarie și octombrie 1902, a fost atribuit segmentului uliței Colței cuprins între bulevardul Carol I și strada Clemenței, numele lui I.C. Brătianu, strada Clemenței a devenit strada C.A. Rosetti[7].

Această transformare a arterei a continuat și în timpul mandatului primarului Mihail G. Cantacuzino (1905-1907) când va fi extinsă rețeaua stradală bucureșteană, în vara anului 1905 când au avut loc noi exproprieri de terenuri și clădiri în vederea înaintării bulevardului Colțea pe segmentul dintre strada Mercur și strada Clemenței. În vara anului următor municipalitatea aproba solicitarea guvernului de amplasare a statuii lui Lascăr Catargiu „în rondul de pe Bulevardul Colțea, la intersecția cu strada Romană, în locul «fântânii» care se afla acolo". Au urmat exproprierile efectuate în timpul primarului Vintilă Brătianu (1907-1910) pentru extinderea bulevardelor Colțea, Nou (Dacia) pe segmentul dintre Piața Lascăr Catargiu și Calea Griviței. Alte exproprieri au fost realizate pentru deschiderea bulevardului Coltea în timpul celui de-a doilea mandal al primarului Ion Procopie Dumitrescu (1910-1911), apoi în timpul primului mandat al lui Dem I. Dobrescu (1911-1912) și în cel al interimariatului doctorului Ion Costinescu[8].

În anul 1913 segmentul bulevardului Colțea cuprins între Piața Ion C. Brătianu și Piața Lascăr Catargiu a fost redenumit Ion C. Brătianu. În vremea primarului Emil C. Petrescu (1914-1916) a avut loc un concurs pentru sistematizarea pieților Victoriei și Romană. Consiliul Comunal a aprobat la 17 martie 1915 cedarea unui teren în suprafață de 628 mp în mod gratuit Școlii italiene „Regina Margareta", în Bulevardul I.C. Brătianu, vis-à-vis de casa lui Emil Costinescu, în vederea ridicării aici a unei capele[9].

În mandatul primarului Anibal Teodorescu (1926-1927) au loc noi lucrări la alinierea Pieței și Bulevardului I.C. Brătianu, continuate în vremea doctorului Ion Costinescu (1927-1928), când va fi ridicată și statuia lui Tache Ionescu[10].

În cel de-al doilea mandat al său, primarul Demetru I Dobrescu (1929-1934) se va ocupa de alinierea bulevardului I.I.C.Brătianu peste drum de Biserica Italiană, pe segmentul cuprins între străzile T.W. Wilson (actuala stradă Dem I. Dobrescu) și Al. Lahovari (G. Enescu). Acum este practic deschisă deplin artera cuprinsă între Piața Romană și Piața Brătianu.

7. *Ibidem*, pp. 187-188.
8. *Ibidem* pp. 195, 197, 203, 208, 213, 248.
9. *Ibidem*, pp. 223, 230, 238.
10. *Ibidem*, pp. 253, 258-259.

alignment of Colțea Street to Clemenței Street (now C.A. Rosetti Street) and to arrange the square at the intersection of Colțea Street and Carol I Boulevard for the placement of the statue of Ion C. Brătianu. This was part of municipal works aimed at beautifying the city through the erection of statues and monuments to great statesmen. Along with this, new names were assigned to both Colțea Street and other streets. Thus, in the municipal council meetings of June 1901, January, and October 1902, the segment of Colțea Street between Carol I Boulevard and Clemenței Street was named I.C. Brătianu Street, and Clemenței Street was renamed C.A. Rosetti Street[7].

This transformation of the artery continued during the tenure of Mayor Mihail G. Cantacuzino (1905-1907), when the Bucharest street network was further expanded. In the summer of 1905, new expropriations of land and buildings took place to advance Colțea Boulevard between Mercur Street and Clemenței Street. In the following summer, the municipality approved the government's request to place the statue of Lascăr Catargiu "in the roundabout on Colțea Boulevard, at the intersection with Romană Street, in place of the 'fountain' that was there." Subsequent expropriations were carried out during Mayor Vintilă Brătianu's (1907-1910) tenure to extend Colțea Boulevard and Nou Boulevard (Dacia) between Lascăr Catargiu Square and Calea Griviței. Additional expropriations were made to further open Colțea Boulevard during the second term of Mayor Ion Procopie Dumitrescu (1910-1911), then during the first term of Dem I. Dobrescu (1911-1912), and during the interim period of Dr. Ion Costinescu[8].

In 1913, the segment of Colțea Boulevard between Ion C. Brătianu Square and Lascăr Catargiu Square was renamed Ion C. Brătianu. During Mayor Emil C. Petrescu's (1914-1916) tenure, a competition was held for the redevelopment of Victoriei Square and RomanăSquare. On March 17, 1915, the Municipal Council approved the free transfer of a 628-square-meter plot of land on I.C. Brătianu Boulevard, opposite Emil Costinescu's house, to the Italian School "Regina Margareta", for the construction of a chapel[9].

During Mayor Anibal Teodorescu's term (1926-1927), new work was carried out to align Square and I.C. Brătianu Boulevard. This work continued during Dr. Ion Costinescu's (1927-1928) term, when the statue of Tache Ionescu was also erected[10].

During his second term, Mayor Demetru I. Dobrescu (1929-1934) oversaw the alignment of I.I.C. Brătianu Boulevard across from the Italian Church, on the segment between T.W. Wilson Street (now Dem I. Dobrescu Street) and Al. Lahovari Street (now G. Enescu Street). At this point, the boulevard section between Romană Square and Brătianu Square was effectively opened.

The final segment of the boulevard between Romană Square and Universitate is roughly in the middle of this stretch, around the Italian Church area, as revealed by both period

7. *Ibidem*, pp. 187-188.
8. *Ibidem* pp. 195, 197, 203, 208, 213, 248.
9. *Ibidem*, pp. 223, 230, 238.
10. *Ibidem*, pp. 253, 258-259.

7

8

7. Secțiune de hartă din 1894 pe care este marcat traseul viitorului Bulevard Colțea – Brătianu. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 11.031.
Section of a map from 1894 marking the route of the future Colțea – Brătianu Boulevard. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 11.031

8. Centrul orașului cu vechea strada Colței și cu principalele obiective marcate pe o hartă datând din anul 1895. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 73701.
The city center with the old Colțea Street and the main landmarks marked on a map dating from 1895. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 73701.

9. Hartă realizată în anii 1895-1899 pe care este marcat noul Bulevard Colțea, construit între Piața Victoriei și Piața Romană. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 67325.
Map created between 1895-1899 marking the new Colțea Boulevard, built between Piața Victoriei and Piața Romană. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 67325.

9

Ultimul segment al arterei dintre Piața Romană și Universitate este undeva aproximativ la mijlocul acesteia, în zona Bisericii Italiene, aspect dezvăluit atât de hărțile din epoca cât și de imaginile care documentau transformările urbanistice din perioada anilor '30. Dacă primul bulevard, care unea Oborul de Cotroceni, s-a construit rapid, trasând axa est-vest, noua axă nord-sud a durat aproape un veac să fie finalizată. Acest lucru s-a datorat în principal opoziției proprietarilor caselor aflate pe traseul bulevardului, în mare parte din clasa înstărită, care a îngreunat exproprierile.

Alexandru G. Donescu (1934-1938) a luat decizia deschiderii bulevardului Brătianu de la strada Sfinților (actuala stradă Colțea) până la Bulevardul Maria (Piața Unirii), expropriind pentru aceasta toate proprietățile aflate pe traseul acestui segement de artera din străzile Bărăției, Carol I, Colței, Lipscani, Mavrogheni, Moșilor, Patriei, Pătrașcu-Vodă, Pânzari și Sfântul Gheorghe, având o suprafață de peste 13.000 m.p și care au costat peste 1.755.000 lei. Lucrarea a continuat în vremea mandatului generalului Rodrig Modreanu (1941)[11].

Capătul acestul segment de bulevard era până la acel moment la Piața Sfântul Gheorghe, acolo unde se găsește Biserica Sfântul Gheorghe Nou, cea mai mare dintre ctitoriile înălțate în București de Constantin Brâncoveanu, pe locul bisericii unei vechi mănăstiri. Constantin Brâncoveanu și-a dorit la București o copie a celebrei sale ctitorii – Mănăstirea Hurezi. Aceasta făcea parte dintr-un mare complex de clădiri care alcătuiau „Hanul Sfântul Gheorghe-Nou", dar a ars în timpul marelui incendiu din 23 martie 1847, fiind ulteior refăcută sub supravegherea arhitectului Xavier Vilacroix. În fața bisericii se află statuia lui Constantin Brâncoveanu realizată din bronz de către sculptorul Oscar Han. Finalizată la timp, în 1937, inaugurarea a fost amânată cu trei-patru ani, ceremenoia dezvelirii oficiale constând în emiterea unui „document pentru inaugurarea statuii, pergament ce a fost pus într-o mică lădiță de bronz în care au semnat notabilitățile și a fost îngropată în biserică"[12].

Amenajarea grădinii Bisericii Sfântul Gheorghe Nou a început în anul 1937, iar deschiderea bulevardului Brâncoveanu și dezvelirea statului lui Constantin Brâncoveanu din curtea bisericii au avut loc la 27 noiembrie 1943[13]. Hărțile din deceniul al cincilea al secolului trecut ne dezvăluie faptul că acest segment de bulevard a cunoscut mai multe denumiri: Regele Albert I (1941) până la Piața Sfântul Gheorghe și de acolo până la Piața Unirii numele de Constantin Brâncoveanu, apoi din 1943 regăsim artera de la Piața Brătianu la Piața Unirii cu numele marelui domnitor martir. În timpul regimului comunist a fost redenumit Bulevardul 1848, ca o continuare a arterei care purta numele de Ana Ipătescu (fostul Lascăr Catargiu), apoi Bulevardul Magheru (inclusiv segmentul Tache Ionescu), continuându-se cu bulevardul și Piața Nicolae Bălcescu (fost I.C. Brătianu).

În parcul bisericii se mai află și binecunoscutul Monument al Kilometrului Zero conceput de arhitecții Horia Creangă și Ștefan Niculescu și executat de sculptorul Constantin

11. *Ibidem*, pp. 273, 295.
12. Victoria Dragu Dimitriu, *Povești cu statui și fântâni din București*, Editura Vremea, București, 2010, p. 113-116.
13. Ion Vitan, *Op. cit.*, p. 280, 303.

maps and images documenting the urban transformations of the 1930s. While the first boulevard, connecting Obor to Cotroceni, was constructed quickly, creating the east-west axis, the new north-south axis took nearly a century to complete. This was primarily due to the property owners along the boulevard's route, many from the affluent class, who complicated the expropriation process.

Alexandru G. Donescu (1934-1938) decided to open Brătianu Boulevard from Sfinților Street (now Colțea Street) to Maria Boulevard (UniriiSquare), expropriating all properties on this segment of the boulevard from Bărăției, Carol I, Colțea, Lipscani, Mavrogheni, Moșilor, Patriei, Pătrașcu-Vodă, Pânzari, and Sfântul Gheorghe Streets, covering an area of over 13,000 square meters and costing more than 1,755,000 lei. The work continued during the tenure of General Rodrig Modreanu (1941)[11].

The end of this segment of the boulevard was until that moment at Sfântul GheorgheSquare, where the church of Sfântul Gheorghe Nou is located. This church is the largest of the buildings erected in Bucharest by Constantin Brâncoveanu, on the site of an old monastery church. Constantin Brâncoveanu desired in Bucharest a replica of his famous foundation—Hurezi Monastery. It was part of a large complex of buildings known as "Hanul Sfântul Gheorghe-Nou", but it burned down during the great fire of March 23, 1847, and was later rebuilt under the supervision of architect Xavier Vilacroix. In front of the church stands a bronze statue of Constantin Brâncoveanu, created by sculptor Oscar Han. Completed in 1937, the inauguration was postponed by three to four years. The official unveiling did not take place; instead, "a document was prepared for the inauguration, a parchment that was placed in a small bronze box, signed by notable figures, and buried in the church"[12].

The landscaping of the garden of Sfântul Gheorghe Nou Church began in 1937, and the opening of Brâncoveanu Boulevard and the unveiling of the statue of Constantin Brâncoveanu in the churchyard took place on November 27, 1943 (the statue had been erected in 1938)[13]. Maps from the 1950s reveal that this segment of the boulevard had several names: Regele Albert I (1941) from Sfântul Gheorghe Square to UniriiSquare, and then Constantin Brâncoveanu from 1943 onwards. During the communist regime, it was renamed Bulevardul 1848, as a continuation of the boulevard previously named Ana Ipătescu (formerly Lascăr Catargiu), then Bulevardul Magheru (including the Tache Ionescu segment), and later Bulevardul and Nicolae Bălcescu Square (formerly I.C. Brătianu).

In the church park, there is also the well-known Kilometer Zero Monument, designed by architects Horia Creangă and Ștefan Niculescu and executed by sculptor Constantin Baraschi in 1938. It consists of a wind rose with a tilted sphere on which a band featuring zodiac signs is depicted. Between the rays of the rose are engraved the coats of arms of

11. *Ibidem*, pp. 273, 295.
12. Victoria Dragu Dimitriu, *Povești cu statui și fântâni din București*, Editura Vremea, București, 2010, p. 113-116.
13. Ion Vitan, *Op. cit.*, p. 280, 303.

Baraschi în 1938. Acesta este alcătuit dintr-o roză a vânturilor pe care este așezată o sferă înclinată ce are pe mijlocul său o bandă pe care sunt reprezentate semnele zodiacale. Între razele rozei sunt gravate stemele principalelor provincii românești și anume Ardeal, Banat, Basarabia, Bucovina, Dobrogea, Moldova, Muntenia, Oltenia, iar pe lateralele din piatră ale monumentului sunt gravate numele unor orașe ale României, marcând distanța dintre acest punct și cele opt provincii ale României Mari, care îl desemnează ca fiind singurul monument din București dedicat Marii Unirii. Peste drum de Biserica Sfântul Gheorghe a fost amenajată în anul 1907 Piața Romei, statuia Lupei Capitolina înlocuind fântâna de la capătul străzii Lipscani[14].

Continuând pe direcția sud regăsim în apropiere Biserica Sfânta Maria a Harurilor, cunoscută drept Bărăția, unde se află unul dintre puținele turnuri clopotniță din această zonă. Este prima biserică catolică din București, ridicată în veacul al XIV-lea, de către frații misionari; în slavonă *brat* sau în maghiară *barát* având sensul de frate, de unde provine și numele Bărăția.

Magistrala Nord-Sud, pe segmentele sale construite în perioade diferite, poate fi considerată o școală de arhitectură în aer liber, un sit în care etapele edificării ilustrează influențele arhitecturii acelor timpuri. Astfel, Bulevardul Lascăr Catargiu este un exponent al influențelor arhitecturii franceze și neoromânești, iar bulevardul Magheru-Bălcescu poate fi numit bulevardul modernist, aici regăsindu-se poate cel mai mare număr de clădiri de tip modernist-art deco din București, cu clădiri înalte, alături de care sunt câteva experimente și implanturi de blocuri ridicate în perioada regimului comunist. În anii ’30 orașul cunoaște o extindere atât pe orizontală, cât și pe verticală, este perioada când vechile reședințe aristocrate fac loc clădirilor de apartamente, cu dotări moderne, cu spații comerciale generoase și birouri pentru companii. Sunt deschise aici hoteluri, baruri, cofetării și cinematografe, iar traficul capătă noi valențe, pe noul bulevard cu tramvai pe mijloc și automobile care înlocuiesc vechile trăsuri. Edificii culturale de primă importanță s-au găsit pe această arteră: Muzeul Simu și Fundația Dalles, completate cu noul Teatru Național construit pe locul trasat pentru un palat administrativ situat peste drum de Universitatea din București și Universitatea de Arhitectură, iar la Piața Romană: Academia de Studii Economice. Acestora li se alătură Muzeul Municipiului București și primul spital bucureștean, dar și trei cinematografe: Studio, Patria și Luceafărul. Spațiul spiritual este completat în acest mozaic de bisericile Italiană, Enei, Colței, Sfântul Gheorghe Nou, Bărăția sau Sfântul Ioan Gură de Aur, cât și cele din imediata proximitate, dar care nu se văd de clădirile înalte.

Piața Unirii a purtat în trecut numele de Piața Mare, Bibescu, 8 Iunie 1930, Piața Națiunii, apoi Piața 28 Martie. Acest spațiu se transformă pentru că nucleul creat în jurul Palatului Domnesc se va extinde treptat, creînd în spațiul tangențial o mare piață cu caracter agro-alimentar, care inițial va purta numele de „Piața Magistratului” sau „Piața Mare” compusă din „Piața Ghica” (carne, peste, pasări) și „Piața Bibescu” (legume și fructe) despărțite de albia Dâmboviței[15]. Aici vor fi construite ulterior halele de pește și carne (Halele

14. *Ibidem*, p. 206
15. Constantin C. Giurescu, *Istoria Bucureștilor din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre*, București,

the main Romanian provinces: Ardeal, Banat, Basarabia, Bucovina, Dobrogea, Moldova, Muntenia, and Oltenia. The stone sides of the monument display the names of various Romanian cities, marking the distance between this point and the eight provinces of Greater Romania, making it the only monument in Bucharest dedicated to the Great Union. Across from Sfântul Gheorghe Church, Romei Square was established in 1907, with the statue of the Capitoline Wolf replacing the fountain at the end of Lipscani Street[14].

Continuing southward, we find nearby the Church of Sfânta Maria a Harurilor, known as Bărăția, which houses one of the few bell towers in this area. It is the first Catholic church in Bucharest, built in the 14th century by missionary brothers; in Old Slavic “brat” or in Hungarian “barát”, meaning brother, which is the origin of the name Bărăția.

The North-South axis, with its segments built in different periods, can be seen as an open-air architectural school, a site where the stages of construction illustrate the architectural influences of those times. Thus, Bulevardul Lascăr Catargiu represents the influences of French and Neo-Romanian architecture, while Bulevardul Magheru-Bălcescu can be called the modernist boulevard, featuring perhaps the largest number of modernist-Art Deco buildings in Bucharest, alongside some experiments and developments of apartment blocks built during the communist regime. In the 1930s, the city experienced expansion both horizontally and vertically, as old aristocratic residences made way for modern apartment buildings, with generous commercial spaces and offices for companies. Hotels, bars, confectioneries, and cinemas opened here, and traffic evolved with new trams running down the center of the boulevard and automobiles replacing old carriages.

Important cultural buildings were located along this boulevard: the Simu Museum and the Dalles Foundation, complemented by the new National Theatre built on the site intended for an administrative palace opposite the University of Bucharest and the University of Architecture. At RomanăSquare: the Academy of Economic Studies. These were joined by the Museum of Bucharest and the first hospital in Bucharest, as well as three cinemas: Studio, Patria, and Luceafărul. The spiritual space of this mosaic is completed by the churches Italiană, Enei, Colței, Sfântul Gheorghe Nou, Bărăția, or Sfântul Ioan Gură de Aur, as well as those in immediate proximity but not visible due to the tall buildings.

The Large Square, Bibescu, June 8, 1930, National Square, then March 28 Square, before finally being named Union Square. This space transformed as the nucleus created around the Domnească Palace gradually expanded, creating a large agro-food market in the adjacent area, initially known as “Magistrate’s Square” or “Large Square”, consisting of “Ghica Square” (meat, fish, poultry) and “Bibescu Square” (vegetables and fruits) separated by the Dâmbovița River[15]. Later, the Central Market Halls (Halele Centrale) for fish and meat were built here, quickly turning this space into the city center. Bibescu Vodă Square, located near the Voievodal Palace of Curtea Veche, underwent a series of urban changes

14. *Ibidem*, p. 206
15. Constantin C. Giurescu, *Istoria Bucureștilor din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre*, București, 1966, Editura pentru Literatură, p. 381.

10

11

10. Traseul viitorului bulevard Tache Ionescu – I.C. Brătianu, care continua Bulevardul Colței până la Piața I.C. Brătianu pe o hartă datând din anul 1898. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 116405.
The route of the future Tache Ionescu – I.C. Brătianu Boulevard, which extends Colței Boulevard to Piața I.C. Brătianu, on a map dating from 1898. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 116405.
11. Centrul orașului desenat în Călăuza Beldiman din anul 1906 pe care se poate vedea vechea stradă a Colței și noul Bulevard Colțea. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 76625.
The city center drawn in the Beldiman Guide from 1906, showing the old Colțea Street and the new Colțea Boulevard. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 76625.
12. Trama stradală a centrului orașului cuprinsă între Șoseaua Bonaparte, Calea Victoriei, Bulevardul Schitu Măgureanu, Strada Polonă, Bulevardul Academiei, până la Piața Sfântul Gheorghe pe care se pot vedea strada Colței și noul Bulevard Colțea, unite prin strada Nicolae Bălcescu (fosta Primăverii), str. Golescu, C.A. Rosetti (fosta Clemenței), până în strada I.C. Brătianu (fostă Colței) pe o hartă din anul 1911. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 11035.
The street layout of the city center between Șoseaua Bonaparte, Calea Victoriei, Bulevardul Schitu Măgureanu, Strada Polonă, Bulevardul Academiei, and Piața Sfântul Gheorghe, showing Colțea Street and the new Colțea Boulevard connected by Nicolae Bălcescu Street (formerly Primăverii), Golescu Street, C.A. Rosetti Street (formerly Clemenței), extending to I.C. Brătianu Street (formerly Colțea) on a map from 1911. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 11035.

12

Centrale), transformând rapid acest spațiu în centrul orașului. Piața Bibescu Vodă, aflată în vecinătatea Palatului Voievodal Curtea Veche, va cunoaște de-a lungul timpului o serie de modificări urbanistice. Aici se va construi spitalul Brâncovenesc, în jurul Așezămintelor Brâncovenești de la Biserica Domnița Bălașa, lângă care va fi ridicat Palatul de Justiție, iar de aici se făcea și accesul către Dealul Patriarhiei unde va fi construit Palatul Adunării Deputaților. La începutul secolului trecut, în apropierea Palatului de Justiție au demarat lucrările la ridicarea Palatului Senatului, proiect ulterior abandonat, însă prin apariția acestor noi instituții, Piața Bibescu Vodă va căpăta caracter de centru politic și social și va determina o remodelare a aspectului urban, demarându-se la mijlocul deceniului al patrulea al secolului trecut un amplu proces de sistematizare a zonei, când construcția pieței agroalimentare va fi demolată, albia râului Dâmbovița va fi acoperită cu un planșeu din beton armat, iar Aleea Mitropoliei va fi refăcută. Această piață a fost subiectul mai multor concursuri de arhitectură începând cu anul 1935 și până în ultimul deceniul al regimului comunist. La finele deceniului al șaselea piața, redenumită mai întâi Piața 28 Martie (Ziua Constituției), apoi Piața Unirii, va fi din nou subiectul unui concurs de arhitectură, alipit practic de propunerile de continuare a axei nord-sud către sud. Din nou, concursul de proiecte nu a avut o finalitate în teren, remodelarea spațiului făcându-se abia în anii '80. Un numitor comun al proiectelor propuse în întreaga perioadă cuprinsă între anii 1930-1989 este ridicarea în această piață a unui mare monument, sub forma unui obelisc înalt, cu simbolistică diferită în funcție de perioada propunerii: simbolul latinității, monumentul Unirii, pentru ca ultima propunere să fie pentru monumentul Victoriei Socialismului, celui anterior găsindu-i-se un alt amplasament. La începutul deceniului al optulea Piața Unirii se găsea din nou în atenția conducerii comuniste, care dorea să transforme acest spațiu în centrul civic al Capitalei, modelul fiind acela al pieței centrale comuniste aplicat în toate marile orașe din România, centru în care se găsesc un magazin universal și un mare hotel care să fie „elementul dominant al pieței, atât ca verticală, cât și ca volum". Proiectul care avea ca pivot central hotelul nu va fi finalizat, însă în anul 1976 aici va fi ridicat cel mai mare magazin comercial al Bucureștiului. Proiectul lui Nicolae Ceaușescu de construire a unui centrul politico-administrativ și a noului Centru Civic a afectat structural Piața Unirii, care a fost inclusă în planul de sistematizare al zonei și o serie de clădiri din acest perimetru au fost demolate, iar biserica Sfântul Ioan „Piață" translată și mascată de un bloc de locuințe. În cadrul acestui proiect au fost demolate Spitalul Brâncovenesc și Hala Unirii[16].

„Călătorie în orașul pictat – vechea stradă a Colței" dorește să răspundă nevoii de cunoaștere a unui tip de patrimoniu cultural mobil care surprinde peisajul urban local, specific colecțiilor Muzeului Municipiului București. În același timp își propune sa documenteze evoluția unei artere istorice urbane importante: vechea stradă a Colței, transformată într-un mare bulevard, actuala arteră Lascăr Catargiu - Gheorghe Magheru - Nicolae Bălcescu - Ion C. Brătianu.

1966, Editura pentru Literatură, p. 381.

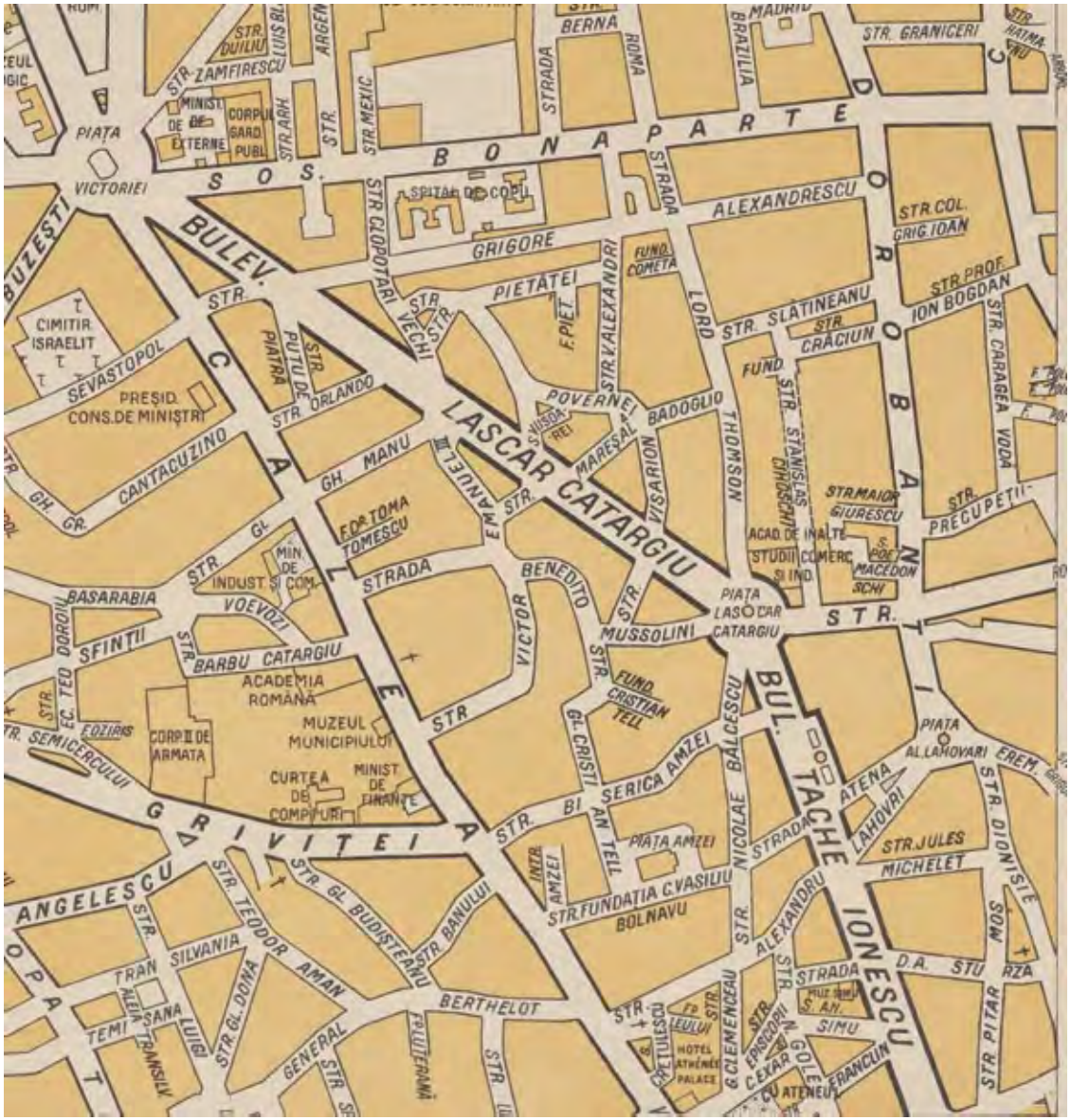
16. Cezar Petre Buiumaci, „Bucharest's Central Square" in *Journal of Urban Anthropology* no. 17/2021, pp. 110-115.

over time. The Brâncovenesc Hospital was built here, around the Brâncovenesc Foundations at the Domnița Bălașa Church, next to which the Palace of Justice was erected, and from here access was made to the Patriarchal Hill where the Palace of Deputies was to be built. At the beginning of the last century, work began on the construction of the Senate Palace near the Palace of Justice, a project later abandoned. However, with the emergence of these new institutions, Bibescu Vodă Square gained a political and social center character, leading to an extensive urban reorganization process in the mid-1930s. During this period, the agro-food market was demolished, the Dâmbovița Riverbed was covered with a reinforced concrete slab, and Mitropoliei Alley was redone. This square was the subject of several architectural competitions from 1935 until the last decade of the communist regime. By the end of the 1960s, the square, first renamed March 28 Square (Constitution Day) and then Union Square, would again be the subject of an architectural competition, practically tied to proposals for continuing the north-south axis southward. Again, the project competition had no concrete outcome, with the space being redesigned only in the 1980s. A common feature of the proposed projects throughout the period from 1930 to 1989 was the erection of a large monument in this square, in the form of a tall obelisk, with different symbolism depending on the proposal period: the symbol of Latinity, the Union monument, and the latest proposal for the Victory of Socialism monument, with the previous monument finding another location. At the beginning of the 1980s, Union Square was once again the focus of communist leadership, which aimed to transform this space into the civic center of the Capital, modeled after the central communist squares applied in all major cities in Romania. The center would feature a universal store and a large hotel to be the "dominant element of the square, both in height and volume." The project, which had the hotel as the central pivot, was not completed. However, in 1976, the largest commercial store in Bucharest was built here. Nicolae Ceaușescu's project for a political-administrative center and the new Civic Center structurally affected Union Square, which was included in the area's reorganization plan. Several buildings in this perimeter were demolished, and the Saint John Church "Square" was relocated and concealed by an apartment building. In this project, the Brâncovenesc Hospital and the Unirii Hall were demolished[16].

"Journey through the Painted City – the Old Colței Street" aims to address the need for knowledge about a type of movable cultural heritage that captures the local urban landscape, specific to the collections of the Museum of Bucharest. At the same time, it seeks to document the evolution of an important historic urban artery: the old Colței Street, which has been transformed into a major boulevard, now known as Lascăr Catargiu - Gheorghe Magheru - Nicolae Bălcescu - Ion C. Brătianu. The name Colței Street will be reassigned to another street in the vicinity of the hospital.

The name of the artery originates from the place where, between 1703 and 1707, Mihail Cantacuzino built the Colței Hospital and School on the estate owned by the clucer Colțea

16. Cezar Petre Buiumaci, "Bucharest's Central Square" in *Journal of Urban Anthropology* no. 17/2021, pp. 110-115.

13. Plan al Capitalei din anul 1932 cu Bulevardul Lascăr Catargiu (fost Colțea), Bulevadrul Tache Ionescu (fost I.C. Brătianu) pe segmentul cuprins între Piața Lascăr Catargiu (Piața Romană) și strada C.A. Rosetti. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 69923.
Plan of the Capital from 1932 showing Lascăr Catargiu Boulevard (formerly Colțea) and Tache Ionescu Boulevard (formerly I.C. Brătianu) on the segment between Piața Lascăr Catargiu (Piața Romană) and C.A. Rosetti Street. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 69923.

14. Planul orașului din anul 1943 pe care se poate vedea artera nord-sud având denumirile pe segmente Bulevardul Lascăr Catargiu (până la Piața nou denumită Benito Musolini), apoi Tache Ionescu, I.C. Brătianu, Constantin Brâncoveanu. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 120511.
City plan from 1943 showing the north-south thoroughfare with segment names as Lascăr Catargiu Boulevard (up to the newly named Piața Benito Mussolini), then Tache Ionescu, I.C. Brătianu, and Constantin Brâncoveanu. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 120511.

Numele străzii Colței va fi reatribuit altei străzi din proximitatea spitalului.

Denumirea arterei provine de la locul pe care, între 1703 și 1707, Mihail Cantacuzino construiește Spitalul și Școala Colței pe moșia deținută de clucerul Colțea Doicescu. Complexul și ulița va păstra numele proprietarului inițial și se va întinde până în nord, la straja orașului, spre ulița Mogoșoaiei, actuala Piața Victoriei. De la sfârșitul secolului al XIX-lea ea va fi sistematizată succesiv ajungând să poarte diverse denumiri. Primul tronson de nord a primit numele de Bulevardul Colței, iar ulterior se va redenumi Lascăr Catargiu, chiar înainte de Primul Război Mondial, apoi în perioada interbelică, tronsonul dintre piața Romană și Universitatea București va purta numele lui Ion C. Brătianu; singurul tronson ce va rămâne cu numele originar, de strada Colței, va fi cel dintre Spitalul Colțea și Biserica Sf. Gheorghe. După instaurarea regimului comunist denumirile sunt din nou schimbate în conformitate cu noua ideologie - bulevardul se va redenumi de la nord spre sud: Ana Ipătescu - Gheorghe Magheru - Nicolae Bălcescu - 1848.

Necesitatea unui astfel de demers este validată de nevoia de readucere în atenție a unei artere importante bucureștene. Mai mult, proiectul evidențiază o serie de transformări urbanistice și, în același timp, înglobează un anumit tip de patrimoniu cultural mobil artistic care explică dezvoltarea arhitecturală a orașului prin penelul artistului. Aceste lucrările de artă plastică, realizate în diferite perioade, surprind evolutia arhitecturală și socio-culturală a arterei în diferite stiluri artistice, individuale, de-a lungul a aproximativ 150 de ani. Astfel, această arteră prezintă un exemplu de îmbinare a stilurilor arhitecturale: neoclasic francez, neoromânesc, modernism, art deco sau realist-socialism. Deși inițial constituită ca o alternativă rutieră la faimoasa Calea Victoriei, aceasta devine o adevărată școală de arhitectură

Peisajul bucureștean a fost surprins de-a lungul secolelor, în arte plastice, ca parte din spațiu valah, exotic pentru unii artiști, romantic și lejer pentru alții. În secolul al XIX-lea, el devine interesant pentru călătorii străini și transformat în gravuri cu rol de suvenir sau mostră de călătorie, iar odată cu apariția picturii românești moderne, apar și compozițiile în ulei dedicate genului. Treptat, prin amplificarea interesului pentru genul peisajului se evidențiază, obiectivele arhitecturale drept personaje centrale ale compozițiilor plastice.

Metoda de lucru propusă constă în identificarea obiectivelor arhitecturale și segmentelor stradale din pictură și compararea cu imagini actuale ale acestei artere istorice. Elementele vizuale descoperite vor fi inserate într-o hartă interactivă care va mapa evoluția arhitecturală, cu clădirile existente și dispărute, dar și a străzii în întregul său. Printre artiștii peisagiști care au imortalizat peisajele și ale căror lucrări de pictură se găsesc în colecțiile de artă plastică ale MMB se numără Jean Al. Steriadi, Marius Bunescu, Dumitru Ghiață, Henri Visconte, Iosif Rosenbluth, Ileana Rădulescu, Coca Mețianu. Alături de lucrări de grafică semnate de artiști străini precum: Luigi Mayer, Auguste Raffet, Michel Bouquet, Amadeo Preziosi, dar și români Nicolae Vermont, Aurel Jiquidi, Alexandru Phoebus, Stavru Coțifide.

Proiectul militează pentru o mai bună cunoaștere a patrimoniului cultural mobil prin introducerea în circuitul cultural al unor opere de artă plastică aproape necunoscute. În peisajul cultural bucureștean nu există o astfel de inițiativă care să implice dezvoltarea urbană

Doicescu. The complex and the street retained the name of the original owner and extended north to the city's outskirts, towards Mogoșoaia Street, now Victoriei Square. From the late 19th century, it was successively redesigned, adopting various names. The first northern segment was named Colței Boulevard, later renamed Lascăr Catargiu just before World War I, and then in the interwar period, the segment between Roman Square and the University of Bucharest was named after Ion C. Brătianu; the only segment to retain its original name, Colței Street, was the one between Colțea Hospital and St. George's Church. After the establishment of the communist regime, names were again changed according to the new ideology – the boulevard was renamed from north to south: Ana Ipătescu - Gheorghe Magheru - Nicolae Bălcescu - 1848.

The need for such an initiative is validated by the need to bring attention back to an important Bucharest artery. Furthermore, the project highlights a series of urban transformations and, at the same time, encompasses a certain type of movable cultural heritage that explains the city's architectural development through the artist's brush. These plastic artworks, created at different times, capture the architectural and socio-cultural evolution of the artery in various artistic styles, over approximately 150 years. Thus, this artery presents an example of the blending of architectural styles: French Neoclassicism, Neo-Romanian, Modernism, Art Deco, and Socialist Realism. Initially conceived as a road alternative to the famous Calea Victoriei, it becomes a true school of architecture.

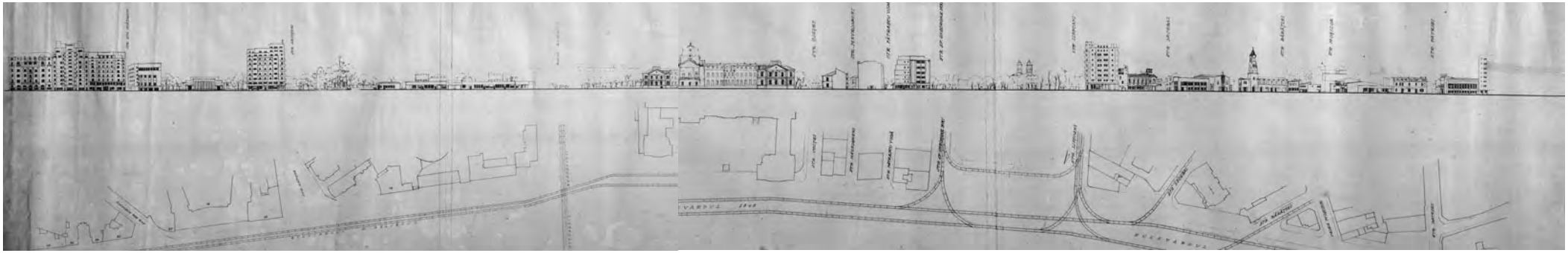
The Bucharest landscape has been captured over the centuries in the plastic arts, as part of the Wallachian space, exotic to some artists, romantic and casual to others. In the 19th century, it became interesting to foreign travelers and was transformed into engravings serving as souvenirs or travel samples. With the emergence of modern Romanian painting, oil compositions dedicated to the genre also appeared. Gradually, with the growing interest in landscape painting, architectural objectives emerged as central characters in the plastic compositions.

The proposed methodology involves identifying architectural landmarks and street segments depicted in paintings and comparing them with current images of this historic artery. The discovered visual elements will be inserted into an interactive map that will chart the architectural evolution, including both existing and disappeared buildings, as well as the street as a whole. Among the landscape artists who have captured these scenes, and whose paintings are found in the plastic art collections of the Museum of Bucharest (MMB), are Jean Al. Steriadi, Marius Bunescu, Dumitru Ghiață, Henri Visconte, Iosif Rosenbluth, Ileana Rădulescu, and Coca Mețianu. This is complemented by graphic works by foreign artists such as Luigi Mayer, Auguste Raffet, Michel Bouquet, Amadeo Preziosi, as well as Romanian artists Nicolae Vermont, Aurel Jiquidi, Alexandru Phoebus, and Stavru Coțifide.

The project advocates for a better understanding of movable cultural heritage by introducing lesser-known works of plastic art into the cultural circuit. There is no such initiative in the Bucharest cultural landscape that involves urban development viewed through the lens of plastic art. The few dedicated materials do not cover the entire trajectory

a. b.

c. d.

15. Plan cu traseul și fațadele arterei nord-sud Bulevardul Nicolae Bălcescu (fost I.C. Brătianu) – 1848 (fost C. Brancovesnu) realizat de Institutul Proiect București pentru Sfatul Popular al Capitalei . a. Segmentul cuprins între strada 30 Decembrie (fostă Carol) și Ion Ghica. b. Segmentul cuprins între strada Ion Ghica și strada Chirov (fostă strada Wilson). c. Segmentul cuprins între strada Eugen Stătescu (Traian Vuia) și Bulevardul Republicii (fost Bulevardul Carol I). d. Segmentul cuprins între Spitalul Colțea și strada Patriei. Colecția Hărți și planuri MMB, inv. 120626.
Plan showing the route and façades of the north-south thoroughfare Nicolae Bălcescu Boulevard (formerly I.C. Brătianu) – 1848 (formerly C. Brâncoveanu), created by the Bucharest Project Institute for the Capital People's Council. a. Segment between 30 Decembrie Street (formerly Carol) and Ion Ghica Street. b. Segment between Ion Ghica Street and Chirov Street (formerly Wilson Street). c. Segment between Eugen Stătescu Street (Traian Vuia) and Republicii Boulevard (formerly Carol I Boulevard). d. Segment between Colțea Hospital and Patriei Street. Maps and Plans Collection, MMB, inv. 120626."

văzută prin intermediul artei plastice. Puținele materiale dedicate nu acoperă integral traseul vechii străzii Colțea. Din informațiile pe care aceste imagini le transmit aflăm cum s-a coagulat orașul, cum s-a extins și cum s-a transformat o veche stradă bucureșteană într-o arteră de primă importanță în structura urbană, dar și detalii antropologice vis-à-vis de obiceiurile de locuire.

Proiectul își propune conștientizarea valorii patrimoniului cultural construit, al diversității stilurilor arhitecturale, care prin multitudinea de stiluri transformă Bucureștiul într-o școală de arhitectură în aer liber. Prin geo-poziționarea obiectivelor pe o hartă, prin crearea bazei de date disponibile online, prin conferințe și ateliere, prin expoziție și catalog de expoziție propunem scoaterea din anonimat a bogăției patrimoniului arhitectural, dar și a stării precare de conservare a patrimoniul imobil, vulnerabil la cutremure.

În același timp dorim crearea unui model de bune practici pentru facilitarea accesului la patrimoniul cultural material. Impactul scontat al proiectului este crearea și implementarea unui model de bune practici la nivelul comunităților locale și naționale, de facilitare a accesului publicului la patrimoniul cultural material.

Un alt obiectiv îl reprezintă posibilitatea diversificării instrumentelor de cercetare și educație. Platforma online care va fi creată în cadrul proiectului va fi un instrument de cercetare ușor accesibil tuturor cercetătorilor interesați de domeniile artelor plastice, arhitecturii, urbanismului, geografiei, istoriei și antropologiei urbane, dar și al educatorilor care doresc să includă astfel de informații în programele lor, prin aducerea unor instrumente noi în educație.

Lărgirea ofertei de instrumente de familiarizare a publicului țintă cu patrimoniul cultural material și imaterial al Bucureștiului prin identificarea și punerea în valoare a operelor de artă pentru a deveni subiecte de cercetare, de identificare a modalităților de transmitere a mesajului, atât pentru cei care studiază arta, istoria, geografia și antropologia urbană, cât și în rândul comunităților locale în cadrul cărora se găsesc aceste obiective pentru conștientizarea unor importante elemente care țin de identitatea urbană. Identificarea amplasamentelor din lucrările de artă plastică oferă informații asupra unor stadii ale transformărilor urbane ale Bucureștiului și devin astfel vestigii ce sunt martore ale vieții urbane. În prezent memoria vechilor clădiri și locuri aflate pe traseul actualului bulevard nu mai este păstrată, iar prin intermediul imaginii pictate se poate reconstitui o oglindă a aspectului urban trecut. Se constată că în majoritatea cazurilor acestor obiective memoria colectivă nu mai funcționează, evidențiindu-se fenomenul uitării în cadrul comunităților, majoritatea celor intervievați neavând idee în privința aspectelor anterioare. Pentru marea majoritate a locuitorilor din București este necunoscut faptul că actualul bulevard Lascăr Catargiu este, de fapt, bulevardul Colțea, al cărui nume provine de la vechea uliță a Colței. Acest proiect va contribui la recuperarea memoriei acestor segmente de străzi și bulevarde prin cercetarea, recuperarea vechilor denumiri, identificarea principalelor „atracții arhitecturale" cu caracter istoric și artistic și diseminarea concluziilor cercetărilor, către actualii locuitori ai Bucureștiului și alți beneficiari, prin intermediul atelierelor cu elevi și studenți, expoziție și platformă online. Aceste obiective pot intra în circuitul turistic, devenind astfel puncte de atracție pe traseele de vizitare și participând activ la procesul de branding local.

of the old Colței Street. From the information these images provide, we learn how the city coalesced, expanded, and how an old Bucharest street transformed into a major urban artery, as well as anthropological details regarding living habits.The project aims to raise awareness of the value of built cultural heritage and the diversity of architectural styles, which, through their multitude, transform Bucharest into an open-air architecture school. By geo-positioning the landmarks on a map, creating an online database, hosting conferences and workshops, and presenting an exhibition and catalog, we propose to bring to light the wealth of architectural heritage and highlight the precarious state of its conservation, particularly vulnerable to earthquakes.

At the same time, we aim to create a model of best practices for facilitating access to tangible cultural heritage. The anticipated impact of the project is the creation and implementation of a model of best practices at the local and national levels, facilitating public access to tangible cultural heritage.

Another objective is the potential diversification of research and educational tools. The online platform created within the project will be an easily accessible research tool for all researchers interested in the fields of plastic arts, architecture, urbanism, geography, history, and urban anthropology, as well as for educators who wish to incorporate such information into their programs by introducing new tools in education.

Expanding the range of tools for familiarizing target audiences with Bucharest's tangible and intangible cultural heritage by identifying and showcasing works of art to become subjects of research. This involves exploring methods of conveying messages both for those studying art, history, geography, and urban anthropology, as well as for local communities where these landmarks are situated, to raise awareness of significant elements related to urban identity. Identifying locations in plastic artworks provides insights into stages of Bucharest's urban transformations, turning them into relics that witness urban life. Currently, the memory of old buildings and sites along the route of the present boulevard is no longer preserved, but through painted images, we can reconstruct a reflection of the past urban appearance. It is observed that in most cases, collective memory of these landmarks is no longer active, highlighting the phenomenon of forgetting within communities, with most interviewees lacking knowledge about previous aspects. For the vast majority of Bucharest's inhabitants, it is unknown that the current Lascăr Catargiu Boulevard is, in fact, Colțea Boulevard, whose name comes from the old Colțea street. This project will contribute to recovering the memory of these street segments and boulevards by researching and recovering old names, identifying major "architectural attractions" with historical and artistic significance, and disseminating research findings to current Bucharest residents and other beneficiaries through workshops with students, exhibitions, and an online platform. These objectives can be integrated into tourism circuits, becoming points of attraction on sightseeing routes and actively participating in the local branding process.